

KodÄ—l kilo iniciatyva dÄ—l referendumo ir kodÄ—l ji kilo dabar?

Autorius SystemOperator
2008-03-18
PaskutinÄ— kartÄ... atnaujinta 2008-03-18

Mokslininkai, specialistai jau eilÄ™ metÄ³ kalbÄ—jo apie kilsianÄ•ias ekonomines socialines problemas, uÄ¼darius Ignalinos atominÄ—s elektrinÄ—s II blokÄ... 2009 m. gruodÄ¼io mÄ—nesÄ—.

Buvo surengtas ne vienas specialistÄ³ renginys, tarptautinÄ— konferencija. 2005 m. vasarÄ... Seime buvo Ä—registruotas Ä—statymo projektas dÄ—l Ignalinos atominÄ—s elektrinÄ—s antro bloko darbo pratÄ™simo. Toks Ä—statymas Ä—pareigotÄ³ VyriausybÄ™ kreiptis Ä— BriuselÄ— ir derÄ—tis su Europos Komisija šiuo klausimu. Tuo metu inicijuoti referendumÄ... nebuvo prasmÄ—s. TaÄ•iau 2007 m. Seimo pavasario sesijos metu po dviejÄ³ metÄ³ svarstymÄ³ šis Ä—statymas netikÄ—tai buvo atmetas ir skubiai priimtas kitas – dÄ—l naujos atominÄ—s elektrinÄ—s statybos, pradÄ¼ioje pavadint „trigalvio slibino“ vardu, vÄ—liau pervadinto Ä— „Leo LT“. Tuo metu premjeras Ä¼adÄ—jo, kad nuo spalio mÄ—nesio bus suformuota derybinÄ— grupÄ— ir paskirtas derybininkas derÄ—tis su EK dÄ—l IAE II bloko darbo pratÄ™ kurio laiko paaiškÄ—jus, kad paÄ¼adai nevykdomi, SocialdemokratÄ³ sÄ...junga pradÄ—jo iniciatyvÄ..., kad pati tauta referendumo keliu Ä—pareigotÄ³ Lietuvos valdÄ¼iÄ... tai daryti. Tokia pozicija buvo išreikšta 2007 m. gruodÄ¼io d. LSDS valdybos posÄ—dyje ir paskelbta viešai. Suprasdama, kad referendumas turi tapti pilietine visos visuomenÄ—s iniciatyva, SocialdemokratÄ³ sÄ...junga kreipÄ—si Ä— pilietines, visuomenines, profsÄ...jungÄ³ organizacijas, par pavienius pilieÄ•ius tapti šios iniciatyvos dalyviais. Ä® šÄ— kreipimÄ...si buvo atsišaukta ir 2008 m. vasario 15 d. Vyriausiajai rinkimÄ³ komisijai Ä—teiktas 25 asmenÄ³ iniciatyvinÄ—s grupÄ—s prašymas Ä—registruoti iniciatyvÄ.... Vyriausioji rinkimÄ³ komisija savo posÄ—dyje 2008 kovo 3 d. Ä—registravo jau pasipildÄ¼iusiÄ... 36 asmenÄ³ inicia grupÄ™. Tuo metu iš politiniÄ³ partijÄ³ prie iniciatyvos prisijungÄ— Lietuvos Respublikos liberalÄ³ sÄ...jÄ«dis.

KodÄ—l referendumas privalomasis?

Šis referendumas yra privalomasis. Tai reiškia, jog sprendimai, kurie bus priimti balsuojant referendume, bus privalomi vykdyti taip, kaip jie suformuluoti. Pagal LR KonstitucijÄ... net Prezidentas neturi veto teisÄ—s tiems tautos sprendimams, kurie priimami privalomuoju referendumu. Tokiu atveju pilieÄ•iÄ³ valia vykdoma besÄ...lygiškai. Tauta Ä—pareigoja Lietuvos valdÄ¼iÄ... kreiptis Ä— BriuselÄ— ir derÄ—tis dÄ—l IAE II bloko pratÄ™simo. TaÄ•iau tai nÄ—ra Ä—pareigoja Komisijai. Kita vertus, Ä¼inant ES šaliÄ³ mentalitetÄ... bei patirtÄ—, kiekvienos valstybÄ—s pilieÄ•iÄ³ išreikšta valia yra svarus ir svarbus argumentas priimant sprendimus Europos šaliÄ³ bendrijos institucijose.

Turime Ä—sisÄ...moninti, kad Europos SÄ...junga nÄ—ra TarybÄ³ SÄ...junga. Su ES galima ir kalbÄ—tis ir derÄ—tis.

KodÄ—l reikalingas bÄ«tent referendumas, o nepakanka peticijos ar atitinkamo Ä—statymo, priimto Seime?

1. Eurpos SÄ...jungos bendrija labai gerbia tautos valiÄ... bei apsisprendimÄ.... TokiÄ³ pavyzdÄ¼iÄ³ ES yra ne vienas. Pavyzdžiui, Grenlandijos atvejis, kuomet ES nustaÄ•ius Ä¼uvies kvotas tauta išreiškÄ— kitokiÄ... valiÄ..., Europos Komisija perÄ¼iÄ«rÄ—jo sutartÄ— ir suteikÄ— Grenlandijai, esanÄ•iai Danijos sudÄ—tyje, atskirÄ... statusÄ.... NeÄ¼iÄ«rint to, Grenlandijoje beveik 50 proc. visÄ³ iÄ—šÄ³ iki šiol gauna iš Europos SÄ...jungos.

2. Lietuva savo narystÄ™ ES patvirtino referendumu, todÄ—l svarbu, kad kitas sprendimas bÄ«tÄ³ lygiasvoris. Reikia atkreipti dÄ—mesÄ— Ä— tai, kad Lietuva referendume balsavo pasisakydama uÄ¼ narystÄ™ Europos SÄ...jungoje, bet ne uÄ¼ sutartis o stojimo ir tas sÄ...lygas, kuriomis Lietuva tapo ES nare.

3. Analogiškas Ä—statymas Seime buvo iniciuotas 2005 m. ir po dvejus metus uÄ¼trukusiÄ³ svarstymÄ³ priimtas nebuvo. Tokiu bÄ«du buvo tik sugaištas laikas, kuris galÄ—jo bÄ«ti panaudotas deryboms su EK. Be to Ä—statymas – ne visos tautos valia ir jo argumentacinis svoris uÄ¼ valstybÄ—s ribÄ³ menkesnis.

4. Matome akivaizdÄ³ valdÄ¼ios, VyriausybÄ—s, premjero neveiksnumÄ..., nenorÄ..., vilkinimÄ... kreiptis Ä— EK ir pradÄ—ti ir derybininko paieška ir jo paskyrimas yra nesuprantamas ir nepateisinamas, nes derÄ—tis bÄ«tina aukšÄ•iausiu lygiu. Tai turi daryti aukšÄ•iausi ir kompetentingiausi šalies pareigÄ«nai. Dar blogiau, kuomet derybininku paskiriamas asmuo pats netiki savo sÄ—kme bei Ä¼ada daugiau kalbÄ—tis apie kitus dalykus. TodÄ—l pilietis ne tik Ä—pareigotÄ³ valdÄ¼iÄ..., bet ir pasakytÄ³ kÄ... jÄ— privalo daryti.

PagrindinÄ—s ekonominÄ—s, socialinÄ—s, politinÄ—s problemos uÄ¼darius IAE.

Elektros energijos kaina uÄ¼darius IAE II blokÄ... 2009-12-31 staigiai šoktels iki 60-80 ct uÄ¼ 1 kWh, kai kuriÄ³ specialistÄ³ nuomone gali padidÄ—ti net iki 1 Lt. Daugumai elektros energijos vartotojÄ³ tai taps nepakeliama našta, didÄ—s produktÄ³ kainos, pramonÄ—, verslas taps nekonkurencingas pasaulio rinkose.

Prarasim specialistus.

Tapsim absoliu•iai priklausomi nuo Rusijos energetikos resursÅ³ ir jos malonÅ—s.

Maksimaliai naudojant kitus Lietuvos elektros energijos gavybos šaltinius susidursime su kitais Europos SÅ...jungos reikalavimais: dÅ—I taršos, šiluminio efekto didinimo ir t.t.

LR VyriausybÅ— nepasiruošÅ— IAE uÅ¼darymui: nepastatytos dujÅ³ saugyklos, mÅ«sÅ³ šalies dujotiekis nÅ pajÅ—gus priimti beveik dvigubai didesnio kiekio dujÅ³, kuriÅ³ reikÅ—s norint pasigaminti elektros energijos ElektrÅ—nuose, nÅ ilgalaikiÅ³ sutarÅ•iÅ³ su Rusija dÅ—I papildomo dujÅ³ kiekio ar mazuto ElektrÅ—nams ir pan., jau neminint nenutiestÅ³ elektros tiltÅ³ Å— vakarus.

Ignalinos AE sauga

Po to, kai Ignalinos AE buvo perduota Lietuvos Respublikos jurisdikcijai, elektrinÅ— vienintelÅ— iš visÅ³ AE su RBMK reaktoriais tapo atvira VakarÅ³ specialistams, kuriÅ³ pagalba atlikta daugelis jÅ—gainÅ—s saugos Å—vertinimo studijÅ³.

Ignalinos AE ypatinga tuo, kad apie jÅ... buvo atlikta daugiausia išsamiÅ³ tarptautiniÅ³ studijÅ³, kuriose buvo tiriami jÅ—gainÅ—s projektiniai parametrai bei jos rizikos lygis.

Viena pagrindiniÅ³ saugos analizÅ—s ataskaitos išvadÅ³ – nÅ— viena nagrinÅ—ta saugos problema nereikalau neatidÅ—liotino Ignalinos AE uÅ¼darymo.

Visos rekomenduotos saugos pagerinimo priemonÅ—s, taip pat ir antra nepriklausoma reaktoriaus stabdymo sistema yra Å—diegtos Ignalinos AE antrame bloke.

SunkiÅ³jÅ³ avarijÅ³ valdymo priemonÅ—s ir procedÅ«ros yra Å—diegtos Ignalinos AE antrame bloke.

Ignalinos AE tikimybiniis Å—vertinimas.

Rizikos kriterijai pastatytoms (naujai statomoms) AE:

-Aktyviosios zonos paÅ¼eidimo tikimybÅ— neturi viršyti 10-4/10-5

-Didelio radioaktyvumo išmetimo tikimybÅ— neturi viršyti 10-5/10-7.

Ignalinos AE II bloko rizikos rodikliai:

-Aktyviosios zonos paÅ¼eidimo tikimybÅ— – 4x10-6

-Didelio radioaktyvumo išmetimo tikimybÅ— – 10-6.

Išvada: galimybei pratÅ™sti Ignalinos AE eksploatavimÅ... sauga problemÅ³ nekelia.

(Šaltinis – Lietuvos energetikos institutas)

Kas priešinasi kreipimuisi Å— Europos KomisijÅ... dÅ—I IAE II bloko darbo pratÅ™simo?

Verslo grupÅ—s, bendradarbiaujanÅ•ios su Rusijos energetinÅ—mis struktÅ«romis ar jas atstovaujanÅ•ios Lietuvoje.

Su „Leo LT“ projektu susijÅ™ politikai, partijos,verslas.

Å½iniasklaida, kurios savininkai ar atstovai paminÅ—ti 1 ir 2 punkte.

Lietuvos atstovai dirbantys Briuselio institucijose ir gaunantys solidÅ¼ius atlyginimus.

KodÅ—I valdÅ¼ia, VyriausybÅ— vengia derybÅ³ su EK ir iki šiol jÅ³ nepradÅ—jo?

Dabartiniam valdÅ¼ios atstovams svarbiau yra privatÅ«s, merkantiliniai, o ne valstybÅ—s ir pilieÅ•iÅ³ interesai.

Savarankiško mÅ...stymo stoka, bei giliai Å—sišaknijÅ™s sovietinis mentalitetas: anksÅ•iau aklas nuolankumas Maskvai ir jos direktyvÅ³ vykdymas, dabar – Briuseliui. ValdÅ¼ia ir VyriausybÅ— neturi derybiniÅ³ gebÅ—jimÅ³.

Blaškytis, išsisukinÅ—ti, apgaudinÅ—ti tautÅ... verÅ•ia ir 2007 m. Å— BriuselÅ— VyriausybÅ—s nusiÅ³sta studija EK informuojama, kad uÅ¼darius Ignalinos atominÅ—s elektrinÅ—s II blokÅ... Lietuva energetiniÅ³ problemÅ³ nepatirs.

Kiti pastebÅ—jimai

Pagal protokolą... Nr. 4 dėl I Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje, Lietuva turi teisę kreiptis ir klausti dėl jos.

Plačiau komentuos EK pirmininko J.M.Barroso komentaras visų pirma nesusijęs su referendumo dėl IAE II bloko darbo pratęsimo idėja, o pareigoti valdžią dėl jos su Europos Komisija mintis klausimu. J.M.Barroso kalbėjo apie sankcijas Lietuvai jei ji elgsis savavališkai.

Nekalbama apie elektrinės neuždarymą..., o tik laikiną jos darbo pratęsimą..., vykdančią pareigojimus ir išsprendimą uždarymui, naudojant pagal paskirtą.

Neigiamas pasekmių referendumas sukelti negali, nes pačiu blogiausiu ir pesimistiškiausiu atveju viskas liks kaip buvo – Ignalinos atominė 2009 m. gruodžio 31 d. teks sustabdyti, o kaip bus tuomet, telieka tik pasiūlyti ir tekstą... skaityti nuo pradžios.